

### **03.09.2024. 5 клас. Зарубіжна література**

**Тема.** Роль книги та читання художньої літератури для формування гармонійної особистості. Види читання в цифрову епоху. Паперові та електронні книги

#### **Мета:**

- ознайомити учнів з новим навчальним предметом;
- ознайомити з термінами «оригінал», «переклад»;
- зацікавити літературою як скарбницею духовного багатства;
- формувати естетичні художні смаки дітей;
- почуття єдності родини, комунікативну та соціальну компетентності;
- розвивати толерантність в міжособистісному спілкуванні і взаємодії;
- виховувати повагу до загальнолюдських традицій, любов до читання.

**Тип уроку:** вивчення нового матеріалу.

#### **ХІД УРОКУ**

**I. Знайомство з класом, створення позитивної психолого-емоційної обстановки в класі. З'ясування емоційної готовності до уроку.**

**Вчитель.** Доброго, чарівного дня вам наші маленькі друзі! Доброго дня всім, всім хто сьогодні до нас завітав! Сьогодні ми з вами зібралися, щоб поговорити про один чудовий предмет. Але все по порядку.

**Вправа «Обмін компліментами».** А тепер обміняйтеся приємними побажаннями, добрі слова на початок навчального року.

- Любі діти! У кожної дитини, коли вона приходить у цей світ, щось відбувається вперше

– перший крок, перше слово, перший клас. Це прекрасне слово – «вперше»!

Сьогодні ми з вами відкриваємо сторінку світової культури і літератури, починаємо вивчати предмет.

#### **II. Вивчення нового матеріалу**

**Вчитель.** Назва предмета «Зарубіжна література» складається з двох слів.

**Зарубіжна література** – це така література, що існує і розвивається за межами нашої країни, за її рубежами.

**Національна література** – література певного народу.

**Світова література** включає в себе літератури всього світу. Це поняття виникло у 1829 році, обґрунтував його Й.В. Гете, з творчістю якого познайомимось цього навчального року (слайд 4). **Вчитель.** Приємно читати улюблену книжку, з насолодою вдихаючи і обережно закутуючись в її неповторний аромат. Різні книги пахнуть по-різному. Давайте зараз пере листаємо підручник, який лежить у вас на партах.

**Запитання до учнів.** Чи звертали ви увагу на запах книги? Чи подобається вам цей запах? Які відчуття викликає у вас цей запах?

Знайомство з підручником.

А тепер вирушаємо в подорож до чарівного світу зарубіжної літератури. Ми з вами зможемо побувати в різних країнах, познайомитися з новими

літературними персонажами та згадати старих знайомих – ви зустрінетесь з хлопчиком-Зіркою, Томом Сойєром, Алісою з Країни Див, а також з хлопчиками Персиком та Мізинчиком, Синдбадом-мореплавцем, ви пізнаєте духовні цінності, що створені людством впродовж століть.

Українське прислів'я говорить: «Мудрим ніхто не народився, а навчився». Поясніть, як ви розумієте ці слова?

Ми з вами йдемо у майбутнє, і щоб міцніше стояти на ногах – вивчаємо літературу, якою пишаються народи світу. «Мій дім усюди, де б я не була!» - сказала колись Памела Треверс, авторка «Мері Поппінс». Це прекрасно, це значить, що скрізь людину приймають з душею, певно тому, що в неї теж душа щедра. Я хочу побажати і вам такої загальнолюдської щирості та відкритості на шляху знайомства з перлинами світової літератури.

### III. Літературна гра

Прошу вгадати літературні твори, знайомі вам з дитинства.



Р. Кіплінг «Мауглі»



Г.К. Андерсен «Снігова королева»



«Попелюшка»

**Вчитель.** А тепер відкриємо підручники на сторінці 7, опрацьовуємо статтю «Роль книжки в третьому тисячолітті». Вам треба навчитися розуміти текст.

**Як навчитися зрозуміти текст?**

- Обміркувати заголовок (заголовок – це не просто слова: ці слова – усьому голова).
- Виділити всі незрозумілі слова, з'ясувати їх значення.
- “Розмовляйте” з автором тексту, робіть записи, зауваження.
- Виділяйте суттєві моменти тексту.
- Поставте собі контрольні запитання і дайте відповіді на них.

Сьогодні я вам у цьому допоможу. Складаємо тези до прочитаної статті.

1. Основна функція книжок – надання інформації.
2. Мова художньої літератури виконує інформаційну роль, вчить мислити, впливає на емоції і почуття.
3. Художня уявність – те, що можна уявити.
4. Твори художньої літератури виховують прагнення до відкриття світу та пошуку шляхів порозуміння між людьми, країнами, мовами.

### **Про перекладачів**

Світова література створена мовами багатьох народів, тому не кожен із нас може з нею познайомитися. Отже, потрібні перекладачі. Є люди, які володіють багатьма мовами, і називають їх поліглоти. Наприклад, відомий український учений-філолог Агатангел Кримський знав більше шістдесяти мов.

**Відомими перекладачами були українські письменники, мовознавці** І. Франко, М. Старицький, П. Грабовський, Леся Українка, Панас Мирний, В. Самійленко, М. Рильський, П. Тичина, М. Бажан, Г. Кочур, М. Лукаш, Б. Тен та ін.

### **Теорія літератури**

**Оригінал** — текст, з якого роблять переклад на іншу мову.

**Переклад** — художні твори, відтворені іншою мовою.

**Афоризм** — коротке влучне судження, що містить глибоку думку.

**Епіграф** — влучний вислів, афоризм або уривок літературного твору, який подають на початку художнього твору або перед його частинами, щоб наголосити на темі чи головній думці, налаштовуючи читача на їх сприйняття.

**Цитата** – речення або фраза взята з тексту художнього твору. На письмі завжди береться у лапки.

### **V. Рефлексія.**

#### **Технологія «Незакінчене речення».**

Продовжить речення «Урок мені сподобався, бо...».

**VI.** Домашнє завдання. Опрацювати підручник: с.7-11 – читати; с. 12-13 - №1-6 (усно), № 7 – письмово.